

ОБНОВА

Година I, Број 1

јануар / сижечањ 2004.

Намена овог листа је да се његови читаоци упознају са деловањем највећег приватног и најпозантијег новчарског завода који је деловао међу српским живљем до 1941. године. Деловање, које наследници деоничара Српске Банке желе да обнове.

Основана 1895. године Српска Банка је пословала изузетно успешно до избијања рата 1941. године. По наметању своје личне власти над Хрватском – Анте Павлић је отео Срску Банку од законитих власника у корист својих сарадника. Међу жртвама Павлићевог терора налазе се и многобројни деоничари Српске Банке, као и чланови њихових обитељи. Јосип Броз је наставио дела Анта Павлића и отео од законитих власника преосталу имовину Српске Банке. Ту отимачину је потписао неки Жарко Вимпулшек, исти онај који је годину дана након те отимачине пресудио Алојзију Степинцу. Управитељство Српске Банке и број деоничара су били што убијени, што утамничени, док су остали деоничари били протерани из земље или су претњама ућуткани.

Последња редовна скупштина деоничара Српске Банке је одржана у априлу/травњу 1940. године. Шездесет година Српска Банка није могла да настави са својим пословањем. Након распада брзовштине преживели деоничари Српске Банке и неколицина наследника покојних деоничара је донела одлуку да се Српска Банка обнови и од нових власти тражи враћање имовине Српске Банке законитим власницима. Они су одржали прву ванредну скупштину деоничара у Загребу 11 јула/српња 2000. године. На тој скупштини изабран је нов Управни одбор којем је поверено да учини све што се може да би се обнови рад Српске Банке.

Друга ванредна скупштина деоничара Српске Банке је одржана у Београду 29 јуна/липња 2002. године. Ова скупштина је била далеко боље посећена. На њој је изабрано ново управитељство Српске Банке. Чланови новог управитељства стоје на располагању свим људима добре воље који желе да се настави рад Српске Банке.

ИМОВИНА СРПСКЕ БАНКЕ

Након ратног пустошења, које је настављено брозовском отимачином преостала имовина Српске Банке се састоји од низа непокретности и делимичног власништва над рудником Трепча. Имовину чине:

Зграда наше главне настане у Загребу у Јуришићевој улици. Зграда наше главне подружнице у Новом Саду у Грчкошколској улици. Зграда Јадранско-подунавске Банке у Београду на углу улица Краља Милана и Фердинандове, која је 60% власништво Српске Банке. Зграда Српске Банке у Сплиту на Риви. Помоћна зграда Српске Банке у Сплиту. Хотели "Имperiјал" и "Лапад", као и купалиште "Сумартин" у Дубровнику. Деонице рудника "Трепча" (Терса mines Ltd. London). Постоји и низ других мањих објеката, као што су зграде у Вршцу, Панчеву и другим местима. Ту су и различита предузећа у Љубљани, Бечу, Будимпешти и Прагу, која су власништво Српске Банке. Вредност горе поменуте имовине процењује се на око 200 милиона долара.

Са друге стране у оптицају је око 500 000 деоница. То би значило да свака деоница има иза себе вредност од око 400 долара. У питању су приближни бројеви, јер је испитивање вредности власништва и налажење деоничара, то јест њихових наследника у току.

Моле се сви читаоци да помогну у налажењу деоничара и наследника деоничара Српске банке.

НАШЕ ПОДРУЖНИЦЕ

Београд – Госпођа Мирослава Ракић, Херцег Нови – Госпођица Оливера Доклестић, Нови Сад – Господин Петар Којић и Сента – Господин Миладин Лалић, Сомбор – Господин Владимир Панић.

УПРАВНИ ОДБОР СРПСКЕ БАНКЕ

Чланови управног одбора Српске Банке д.д. Загреб су изабрани на Другој ванредној скупштини деоничара Српске Банке одржаној у Београду на дан 29 јуна/липња 2002. године: Почасни председник Управног одбора Српске Банке: Вера Калемберова Шолаја.

Управни одбор Српске Банке чине: Јелена Аћимовић – Марић, Оливера Доклестић, Олга Гардашевић – Ралетић, Олга Гавански – Палфи, Дејан Јаковљевић, Добрила Јаковљевић, Душан Крајчиновић, Миладин Лалић, Владислава Мицић – Гверо, Милка Омчикус – Мојашевић, Филип Омчикус, Мирослава Пејновић – Ракић, Јован Пунишић и Милеса Радивојевић.

Председник Управног одбора Српске Банке: Михаило Шашкијевић. Подпредседник Управног одбора Српске Банке: Петар Којић. Секретар Управног одбора Српске Банке: Душан Николајевић.

Надзорни одбор Српске Банке чине: Витомир Лудајић, Јован Лалошевић, Бошко Јовановић, Александра Игњатовић Ђупина. Председник Надзорног одбора Српске Банке: Ђуро Зороја, – Загреб.

Присутни потомци деоничара искористили су окупање да се што боље информишу и да попуне приступнице удружења наследника деоница Српске банке.

ИЗВЕШТАЈ ПРИВРЕМЕНОГ ПРЕДСЕДНИКА УПРАВНОГ ОДБОРА СРПСКЕ БАНКЕ НА ДРУГОЈ ВАНРЕДНОЈ СКУПШТИНИ ДЕОНИЧАРА СРПСКЕ БАНКЕ

Српска Банка је основана у Загребу 1895. године и у њу је уложен мукотрпан животни рад наших дедова. Тај рад је прво опљачкао у име хрватске државности Анте Павелић, а након њега у име изградње социјализма Јосип Броз. Туђман и Милошевић су нашу преосталу имовину поклањали својим сарадницима. Данашња власт покушава ту имовину да прода будзашто странцима.

Наши деоничари су били убијани, бацани у тамнице, опљачкани. Године по избијању рата су биле године убистава, ропства, отимачине, пљачке, превара, године мрака Павелића, Броза, Туђмана и Милошевића. Наш обртни капитал је нестао без трага, наши бродови су потопљени, наше зграде су рушевине. Али, остао је дух и воља да се наша банка – Српска Банка из рушевина и пепела обнови да би остала оно сто је била – понос нашим дедовима, за опште добро привреде ове мале земље. Наши дедови су ту банку саградили, наши очеви нису били у могућности да је сачувају, на нама је да се одужимо нашим дедовима и да наставимо њихов рад. У једној ствари сви ми деоничари Српске Банке смо јединствени: **ИМОВИНА НАШИХ ПРЕДАКА ПРИПАДА НАМА.**

Колико је нама познато до данас је на животу остало само седам деоничара нашег завода. То су: Гавриловић Нада, Чуруг, сада у Новом Саду; Изетбеговић Алија, Босански Самац, сада у Сарајеву; Калембер Живана, Загреб, сада у Београду; Омчикус Јелисавета, Загреб, сада у Њујорку; Омчикус Милка, Загреб, сада у Београду; Константин Бранкован у Београду; Сорак Милица, Сарајево, сада у Загребу и Сорак Никола, Сарајево, сада у Maggie Value, North Carolina USA.

Преостала наша имовина се састоји углавном из некретнина, које илегално држе у својем поседу људи сумњиве прошлости, који су то добили на поклон од властодржаца. Укратко ћу навести већи део наше имовине. Српска Банка је власник Јадранско-подунавске банке у Београду и Славонске аграрне банке у Осијеку. Зграда наше главне настане у

Загребу у којој је смештена илегално Поштанска Банке Хрватске, која послује са губитком и коју (зграду и банку) хрватски политиканти покушавају да продају немачким банкама. Зграда наше испоставе у Сплиту коју данас поседује сплитска општина и узима новац који добија издавањем наших просторија. Зграда наше испоставе у Новом Саду. Наши хотели у Дубровнику, Империјал и Лапад, који су у поседу апстрактног хрватског друштва, а у ствари ужива их неки Анте Јерковић, који је то добио од Фрање Туђмана. Наш удео у власништву рудника Трепче.

Ми имамо рачуне у низу банака у иноземству који су вероватно покрадени и за налажење истих ће бити потребан напоран рад. Поред тога ми имамо власништва у Словенији, Републици Чешкој, Мађарској и Аустрији.

THE ASSOCIATION OF HEIRS OF THE SHAREHOLDERS OF SRPSKA BANKA

Да би се онемогућило властима држава никлих на подручју Краљевине Југославије да наследницима споре правни положај одлучено је да се у Сједињеним Државама Америке оснује удружење наследника деоничара Српске Банке. Исто удружење је затим затражило да се уведе у књиге државе Илиноис и тиме добије закониту важност.

Секретар државе Илиноис Џеси Вајт (Mr. Jessie White) одобрио је рад тог удружења под именом THE ASSOCIATION OF HEIRS OF THE SHAREHOLDERS OF SRPSKA BANKA и права наследника деоничара Српске Банке су сада представљена тим удружењем. **Моле се сви наследници покојних деоничара Српске Банке, укључујући и све потомке покојних деоничара да приступе (испуне приложену приступницу) том удружењу и тиме заштите своја права пред новим властима.**

На веома добро посећеној скупштини међу гостима је остао посебно упамћен наступ господина Славенка Гргуревића, који се обратио скупу у име Лиге за повраћај имовине.

Српска Банка дугује својим повериоцима и штедишама неодређену суму новца. Неколико штедиса је до сада пришло нама и показало своја потраживања. На пример покојни Милош Зорић, творнички радник из Пистбурга је држао на штедној књижици суму од преко 100 000 динара вредности новца из 1932. године. Јосип Броз је тај новац отео од тог радника. Овим предлажем поштованој скупштини да на основу члана 8 наших друштвених правила одобри издавање нове емисије деоница, које ће бити дане штедишама у намери да се њихова потраживања изравнају. За сваких 75 динара вредности новца из времена пре 1941. године Српска Банка би им издала једну деоницу нове емисије. Тиме би се наш капитал разводњио, али би смо на поштени начин исплатили наша дуговања. У ствари наша имовина се тиме не би ни повећала ни смањила.

Међутим, тиме се не губе наша права да тражимо одштету од оних који су наше штедише опљачкали. Стога предлажем поштованој Скупштини да упути Управни одбор Српске Банке да покрене судски поступак против оних који данас бесправно уживају имовину коју су опљачкали од наших установа и од наших штедиша.

Такође предлажем поштованој Скупштини да упути Управни одбор да учини шта је у његовој могућности да се надокнади штета наших грађана нанета бомбардовањем градова Краљевине Југославије од стране Англо-америчке авијације током 1943/44. године. Само по себи се разуме да ће Управни одбор учинити све што је у његовој могућности да се целокупна имовина Српске Банке врати у посед наших деоничара.

Током рада на обнови деловања Српске Банке ми смо се ослањали на прилоге наших деоничара и на добровљан рад наших чиновника. Ми насим чиновницима дугујемо за неисплаћене принадлежности укупну своту од 240 куна. За прилоге који су наши деоничари дали за обнову наше банке ми дугујемо неодређену суму, јер нам исти нису поднели своја потраживања. Сума је свакако мања од \$ 5,000.

У вези тог рада основано је у држави Илиноис удружење наследника деоничара Српске Банке (The Association of Heirs of the Shareholders of Srpska Banka) које је пуноправно регистровано пред државним секретарем државе Илиноис и заведено у књиге надлезног округа (Cook County of the State of Illinois). Ово удружење као правно лице има намеру да пред властима у Београду и Загребу, Сарајеву у другим местима постави захтев за повратак имовине деоничара Српске Банке, да привремено заступа интересе Српске Банке и да у свему рад тог удружења буде у сагласности са радом Управног одбора Српске Банке.

И на крају да поновим оно што је свима добро познато:

**У СРПСКОЈ БАНЦИ СЕ НИЈЕ КРАЛО
У СРПСКОЈ БАНЦИ СЕ НЕ КРАДЕ
У СРПСКОЈ БАНЦИ СЕ НЕЋЕ КРАСТИ**

Лист Српске Банке д.д. Загреб

Одговорни уредник: **Михаило Шашкијевић**, председник Управног одбора Српске Банке
Претплата за земље Краљевине Југославије износи цену постарине. За иностранство 5 €, односно 5 US\$ по листу.

Повериоци за бивше земље Југославије:

Ђуро Зороја, Плица 436, 10000 Загреб

Александар Коло, Бул. Михаила Пупина 123/21, 11000 Нови Београд

Јелена Табак, Златне Грете 7, 21000 Нови Сад

За иностранство:

Michael Shaskevich, 9056 S. Pleasant Ave. Chicago, Ill., 60620-5510 USA; shaskevich@aol.com